

БАКАЛАВР
Галузь знань 0203 Гуманітарні науки
Напрямок підготовки 6.020303 Філологія*. Українська мова і
література
(Кваліфікація - Вчитель української мови і літератури
Термін навчання - 4 роки
на основі повної загальної середньої освіти)
2 КУРС

ПП 07 СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

Опис (анотація): Курсові “Сучасна українська літературна мова” належить провідне місце в системі лінгвістичних дисциплін, що викладаються на відділах української мови та літератури філологічних факультетів.

Головне завдання курсу – з урахуванням вимог реформування школи забезпечити фахову підготовку з сучасної української літературної мови, допомогти студентам практично оволодіти її літературними нормами, сформувати в них міцні навички культури писемного й усного мовлення.

У процесі викладання цього курсу необхідно висвітлювати окремі дискусійні питання, в разі потреби подавати історичні, діалектологічні або стилістичні коментарі до мовних явищ.

Обов’язкова умова теоретичної глибини курсу – розкриття тенденцій розвитку української мови, її утвердження як державної в умовах суверенної України.

До важливих аспектів викладання курсу “Сучасна українська літературна мова” належить постійна увага до питань, пов’язаних з висвітленням відповідних мовних явищ у шкільному курсі мови, постійна орієнтація студентів на професійне застосування знань.

На 2 курсі вивчаються розділи – морфеміка і словотвір.

Морфеміка – розділ сучасної української мови, в якому вивчаються мінімальні значущі одиниці мови – морфеми, їх формально-семантичні властивості, місце та функції у слові. Словотвір вивчає словотвірну систему мови як упорядковану певним чином сукупність комплексних одиниць, способи творення похідних слів, а також особливості утворення слів різних частин мови.

Тип дисципліни нормативна навчальна дисципліна. Дисципліна професійної та практичної підготовки бакалавра з галузі знань 0203 Гуманітарні науки за напрямом 6.020303 Філологія*. Українська мова і література.

Термін вивчення: 1-4 курс, 1-8 семестри.

Кількість кредитів: 27 кредитів ECTS: всього 810 год., з них: денна форма навчання – 324 год. аудиторних: 140 год. лекційних, 150 год. практичних занять; 34 год. лабораторних занять; з них на 2016-2017 н.р. – 7,5 кредитів ECTS: всього 225 год., з них: денна форма навчання – 106 год.

аудиторних: 46 год. лекційних, 48 год. практичних занять; 12 год. лабораторних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри української мови Маркітантов Ю. О.; кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Дзюбак Н. М.

Мета курсу: теоретична і практична підготовка студентів до умілого застосування знань та умінь в аналізі типів морфем, закономірностей їх поєднання, принципів виділення та ідентифікації, способів утворення нових слів.

Завдання дисципліни: на основі здобутків українського мовознавства забезпечити фахову підготовку із сучасної української літературної мови, допомогти студентам опрацювати теоретичний матеріал з морфеміки і словотвору, оволодіти практичними навичками виконувати морфемний і словотвірний аналіз слова, з'ясувати закономірності формально-семантичних змін у похідних словах, опанувати способи словотворення їх.

Результати навчання: студенти мають *знати* предмет словотворення, морфеміки і деривації української мови, їх визначення, практичну цінність та зв'язок з іншими мовознавчими розділами; основні аспекти вивчення морфем у їх формально-семантичних виявах та функціях; склад і характеристику морфем на основі типологічних ознак; особливості всіх словотворчих процесів; норми літературного слововживання тих лексичних одиниць, що мають похідний характер. Студенти мають *уміти* ідентифікувати морфемний склад слова і давати характеристику центральним і службовим морфемам; пояснювати морфонологічні явища у словах при словотворенні і словозміні; коментувати історичні зміни у морфемній структурі слова; пояснювати формально-семантичні взаємовідношення між твірними та похідними словами; характеризувати способи словотворення; виконувати морфемний і словотвірний аналіз.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), виконання вправ, лабораторних завдань тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, захист виконання лабораторних робіт, написання самостійних робіт, підсумковий модульний контроль.

Розподіл балів, які отримують студенти

Денна форма навчання							
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен	Сума
15 балів	5 балів	10 балів	15 балів	5 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Безпояско О. К. Морфеміка української мови / О. К. Безпояско, К. П. Городенська. – К.: Наук. думка, 1987.
2. Вакарюк Л. О. Українська мова. Морфеміка і словотвір: навч. посібник / Л. О.Вакарюк, С. Є.Панцьо. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 184 с.
3. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова: Морфеміка. Словотвір. Морфонологія / В. О. Горпинич. – К.: Вища шк., 1999.
4. Немченко В. М. Современный русский язык. Словообразование / В. М. Немченко. – М.: Высшая шк., 1984. – 255 с.
5. Плющ М. Я. Грамматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія / М. Я. Плющ. – К.: Слово, 2010. – 328 с.
6. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис: підручник / А. К. Мойсієнко, І. М. Арібжанова, В. В. Коломийцева та ін. – К.: Знання, 2010. – 374 с.

ПП11 УКРАЇНЬСЬКА ДІАЛЕКТОЛОГІЯ З ПРАКТИКУМОМ

Опис (анотація): Українська діалектологія з практикумом – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності вчителя української мови загальноосвітніх шкіл різного типу та інших навчальних закладів. Даний курс знайомить студента зі становленням, розвитком та перспективами сучасної діалектології; розкриває основні відомості про територіальну диференціацію української діалектної мови; сприяє усвідомленню говіркових особливостей української мови та навчає сучасній методиці навчання шкільного курсу української мови в умовах діалектного оточення. Програма навчальної дисципліни «Українська діалектологія з практикумом» укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 0203 Гуманітарні науки, напряму підготовки 6.020303 Філологія*. Українська мова і література

Тип: цикл професійної та практичної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2 курс (3-4 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 22 год. лекційних, 38 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Шеремета Н.П.

Мета курсу: вивчення української діалектної мови у просторовій проекції.

Основні завдання дисципліни:

забезпечити *засвоєння* основних термінологічних понять української діалектології та сучасної територіальної диференціації української діалектної мови; *усвідомлення* говіркових особливостей української мови на усіх мовних рівнях; *вміння* самостійно записувати діалектний матеріал, аналізувати зв'язні тексти, виявляти та лінгвістично інтерпретувати основні фонетичні,

морфологічні, синтаксичні та лексичні особливості говірок різних діалектних типів.

Результати навчання:

Студенти мають **знати**:

- термінологічний апарат української діалектології як науки, її предмет, завдання, історія розвитку й основні напрямки сучасних діалектологічних досліджень в україністиці та лінгвістичній науці загалом, цінність даних діалектології для історії мови, етнолінгвістики, етнографії, фольклористики, краєзнавства; взаємовплив народних говорів і літературної мови;

- методи збирання і дослідження діалектного матеріалу;
- територіальне членування сучасної української діалектної мови;
- характерні риси фонологічного, фонетичного, акцентуаційного й граматичного структурних рівнів української діалектної мови; словниковий, фразеологічний склад окремих діалектів і їх об'єднань;

Студенти **мають уміти**:

- 1) аналізувати різні джерела вивчення говорів;
- 2) транскрибувати говіркове мовлення;
- 3) за фонетичними, лексичними й граматичними особливостями визначати мовно-територіальні утворення української діалектної мови;
- 4) здійснювати фонетичний, морфологічний, синтаксичний і лексичний аналіз зразків діалектної мови як у давніх, так і в новіших записах;
- 5) аналізувати місцеві записи, зроблені студентами чи викладачами за допомогою звукозаписувальної апаратури для виявлення відхилень від літературної мови, зумовлених діалектним оточенням;
- 6) оцінювати вплив літературного мовлення на діалектне, з'ясовувати характер міждіалектних контактів;
- 7) виявляти й аналізувати діалектизми у творах художньої літератури, зокрема у тих, що вивчаються в школі;
- 8) визначати, носієм якого з говорів української мови є мовець або автор тексту;
- 9) відмежовувати загальнономовне, інтердіалектне від вузьколокального, відчувати міждіалектну й міжмовну інтерференцію;
- 10) визначати можливі види роботи з діалектизмами при вивченні шкільного курсу української мови;

Студенти **мають набути таких компетентностей**:

- поглиблено пізнати мову як виразника ментальності етносу, засобу творчого освоєння світу і знаряддя якнайповнішого самовираження особистості;

- усвідомлювати зв'язок діалект – культура – етнос.

Методи викладання дисципліни: пояснювально-ілюстративний метод для ознайомлення з основними теоретичними положеннями; частково-пошуковий і дослідницький методи для вироблення навичок застосування теоретичних знань; робота з текстами та іншими роздатковими й

ілюстративними матеріалами; самостійна робота для опрацювання окремих питань теоретичного характеру, виконання домашніх завдань, підготовка до практичних занять, збір та опрацювання діалектного матеріалу тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, захист індивідуальних навчально-дослідних завдань і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
40 балів	30 балів	30 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Бевзенко С.П. Українська діалектологія / С.П.Бевзенко. – К.: Вища школа, – 1980. – 246 с.
2. Жилко Ф.Т. Нариси з діалектології української мови / Ф.Т.Жилко. – К.: Рад. школа, 1966. – 303 с.
3. Коваленко Н. Д. Практикум з проведення діалектологічних досліджень : навч.-метод. посіб. / Н. Д. Коваленко, Н. П.Шеремета ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Рута, 2013. –159 с.
4. Матвіяс І.Г. Українська мова і її говори / І.Г.Матвіяс. – К.: Наук. думка,1990. – 163 с.
5. Шеремета Н.П. Українська діалектологія: Практичні заняття: Навчальний посібник / Н.П.Шеремета. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2005. – 124 с.
6. Шило Г.Ф. Південно-західні говори УРСР на північ від Дністра / Г.Ф.Шило. – Львів, 1957. – 252 с.

Мова викладання: українська.

ПН06 КУЛЬТУРА МОВИ

Опис (анотація): Культура мови – дисципліна, яка поглиблено досліджує мову як виразник ментальності етносу, засіб творчого освоєння світу і знаряддя якнайповнішого самовираження особистості; розкриває норми літературної мови в їх конкретно-історичному вияві; визначає і вмотивовує мовленнєву діяльність з нормативних позицій.

Програма навчальної дисципліни «Культура мови» укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 0203 Гуманітарні науки,

напряму підготовки 6.020303 Філологія*. Українська мова і література.

Тип: цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 3 кредитів ECTS: всього 90 год., з них: денна форма навчання – 30 год. аудиторних: 12 год. лекційних, 18 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Шеремета Н.П.

Мета курсу: поглиблене пізнання мови як виразника ментальності етносу, засобу творчого освоєння світу і знаряддя якнайповнішого самовираження особистості.

Основні завдання дисципліни: озброювати майбутніх учителів української мови знаннями щодо використання мови в повсякденній мовній практиці, удосконалювати й систематизувати мовну освіту майбутніх учителів і виробляти у них стійку мовнокомунікативну компетенцію, формувати усвідомлену висококультурну національно-мовну особистість педагога.

Результати навчання:

Студенти мають **знати:**

- норми української літературної мови;
- комунікативні особливості літературної мови відповідно до умов і завдань комунікації;
- техніку усного та писемного мовлення;
- особливості національного мовного етикету і культури мовної поведінки особистості;
- шляхи формування усвідомленої висококультурної національно-мовної особистості;
- методику пропагування норм української літературної мови.

Студенти **мають уміти:**

- комплексно послуговуватися нормами української літературної мови;
- ефективно застосовувати комунікативні властивості літературної мови у процесі формулювання одиниць комунікації;
- володіти технікою усного мовлення, майстерністю публічного виступу;
- усвідомлювати особливості національного мовного етикету і культури мовної поведінки особистості;
- застосовувати різноаспектні мовні засоби в усній і писемній мові з урахуванням умов і завдань комунікації;
- продукувати різноманітні мовні факти відповідно до вимог жанрово-ситуаційних різновидів певного стилю;
- пропагувати засвоєння норм української літературної мови та неприйняття спотвореної мови або суржику.

Методи викладання дисципліни: пояснювально-ілюстративний метод для ознайомлення з основними теоретичними положеннями; частково-пошуковий і дослідницький методи для вироблення навичок застосування теоретичних знань; робота з науково-методичною літературою, текстами різних стилів, словниками; творчі роботи різного характеру; редагування текстів різних стилів; рольові ігри; самостійна робота для опрацювання окремих питань теоретичного характеру, виконання домашніх завдань, підготовка до практичних занять.

Методи оцінювання: поточне усне опитування; перевірка виконання домашніх завдань; аналіз написання творчих робіт; заслуховування й аналіз публічних виступів; контроль за виконанням завдань, що виносяться на самостійне опрацювання (форми контролю: співбесіда, тестування, конспект); захист індивідуальних навчально-дослідних завдань; проведення модульної контрольної роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
40 балів	30 балів	30 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення / Н.Д.Бабич. – Львів: Світ, 1990. – 232 с.
2. Коваль А.П. Культура української мови / А.П.Коваль. – К: Наук. думка, 1966. – 257 с.
3. Кочан І.М. Культура рідної мови / І.М.Кочан, А.С.Токарська. – Львів: Світ. – 1996. – 232с.
4. Культура української мови: Довідник / С.Я.Єрмоленко, Н.Я.Дзюбишина-Мельник, К.В.Ленець та ін.: За ред. В.М.Русанівського. – К.Либідь, 1990. – 304с.
5. Мацько Л. І. Культура української фахової мови: Навч. посіб. / Л.І.Мацько, Л.В.Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360с.
6. Пазяк О. М. Українська мова і культура мовлення : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / О. М. Пазяк, Г. Г. Кисіль. – Київ : Вища школа, 1995. – 239 с.
7. Фаріон І.Д. Мовна норма: знищення, пошук, віднова (Науково-навчальне видання): [монографія] / І.Д.Фаріон. – Вид. 2-ге, доп. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. – 336с.
8. Шеремета Н.П. Культура української мови : Навчальний посібник /Н.П.Шеремета. – Кам'янець-Подільський, 2012. – 256с.

Мова викладання: українська.

ПП05   СТАРΟΣЛОВ'ЯНСЬКА МОВА

Опис (анотація): Старослов'янська мова є першою навчальною дисципліною серед історико-лінгвістичних дисциплін, вивчення якої покликане сформувати уявлення студентів-філологів про історію виникнення старослов'янської мови як міжнародної надетнічної мови, розкрити фонетичні та граматичні особливості, показати багатство лексичного складу та системи словотвору першої літературної мови слов'ян. Курс старослов'янської мови готує студентів до сприймання і свідомого засвоєння дисциплін історико-лінгвістичного циклу, а також перспективно спрямований на вивчення історії кожної зі слов'янських мов.

Тип: цикл професійної та практичної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 22 год. лекційних, 26 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, професор кафедри української мови Коваленко Н.Д., старший викладач кафедри української мови Мозолук О.М.

Мета курсу: виробити теоретичні та практичні знання про внутрішні загальні і часткові закони, які діяли в найдавнішу епоху в слов'янських мовах. Успішне засвоєння курсу сприяє загальному філологічному і лінгвістичному розвитку студентів.

Основні завдання дисципліни:

- 1) проникнути в історію слов'янських мов, углиб дописемної епохи, усвідомити загальні та часткові закони, що діяли в праслов'янській і давніх слов'янських мовах;
- 2) досягти глибокого лінгвістичного осмислення результатів розвитку давнього нашарування в структурі української мови;
- 3) опанувати теоретичний матеріал з фонетики, морфології й синтаксису старослов'янської мови;
- 4) правильно розуміти й аналізувати мовні явища;
- 5) глибше проникнути в структуру сучасної української мови.

Результати навчання: студенти **мають знати** сучасні інтерпретації виникнення слов'янських мов загалом і старослов'янської зокрема; етапи становлення графічної, фонетичної та граматичної структури старослов'янської мови; основні риси фонетичної системи раннього та пізнього періодів старослов'янської мови, звукову систему старослов'янської мови в порівняльно-історичному аспекті; загальну характеристику морфологічної та синтаксичної системи старослов'янської мови.

Студенти **мають уміти** кваліфікувати фонетичні явища; пояснювати шляхи формування тих чи тих граматичних форм; робити мовні розбори з урахуванням датації пам'ятки; читати й передавати сучасною мовою старослов'янські тексти.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші),

створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, робота за таблицями, опрацювання наукової літератури тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, роботи, письмове тестування, контрольні роботи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит
15 балів	15 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Біленька-Свистович Л. В., Рибак Н. Р. Церковнослов'янська мова : підручник зі словником : понад 3500 слів / Л. В. Біленька-Свистович, Н. Р. Рибак. – К. : Криниця, 2000. – 335 с.
2. Беседина-Невзорова В. П. Старославянський язык : учебник / Беседина-Невзорова В. П. – Х. : Изд-во Харьк. ун-та, 1962. – 358 с.
3. Леута О.І. Старослов'янська мова : підручник для студ. філол. спец. вищих навч. закладів. / Леута О. І. – К. : Вища школа, 2001. – 320 с.
4. Майборода А. В. Старослов'янська мова : навчальний посібник для вузів / А. В. Майборода. – К. : Вища школа, 1975. – 295 с.
5. Лучик В. В. Вступ до слов'янської філології : [підручник для студентів вищих навчальних закладів] / Лучик В. В. – К. : Видавничий центр "Академія", 2008. – 344с.
6. Станівський М. Ф. Старослов'янська мова : підручник / Станівський М. Ф. – Л. : Вид-во Львів. ун-ту, 1964. – 470 с.
7. Станівський М. Ф. Старослов'янська мова : навчальний посібник / М. Ф. Станівський. – К. : Вища школа, 1983. – 262 с.
8. Царалунга І. Б. Старослов'янська мова : навч. посіб. / Царалунга І. Б. – Л. : Новий світ, 2000, 2007. – 188 с.

Мова викладання: українська.

ІІІ06 ІСТОРИЧНА ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Опис (анотація): Навчальна дисципліна вивчає фонетичний рівень, граматичну структуру української мови в її історичному розвитку. Простежується, як з давніх протоукраїнських діалектів поступово формувалася й розвивалася граматична структура й фонологічна система давньоукраїнської мови і як далі на основі давньоукраїнської мови формувалася й розвивалася граматична структура й фонологічна система української мови.

Тип: цикл професійної та практичної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 3 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 22 год. лекційних, 26 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, професор кафедри української мови Коваленко Н.Д.

Мета курсу: формування наукового розуміння процесів становлення всіх підсистем єдиної мовної системи та її еволюції від найдавнішого періоду до нашого часу, вироблення стійкого інтересу до питань розвитку української мови, до нез'ясованих питань її самобутньої історії.

Основні завдання дисципліни:

- 1) познайомити студентів з основними теоретичними засадами вивчення історії української мови;
- 2) показати шляхи формування самобутніх рис української мови як однієї зі слов'янських;
- 3) сформуванати навички й прийоми порівняльно-історичного аналізу мовних фактів;
- 4) навчити студентів аналізувати писемні пам'ятки шляхом відбору певних мовних явищ і процесів;
- 5) виробити навички сучасних підходів до аналізу мовних фактів із врахуванням хронології їх постання і наступних чи прогнозованих змін;
- 6) формувати здатність до інтерпретації мовних фактів різних історичних періодів при вивченні шкільного курсу української мови.

Результати навчання: студенти **мають знати:** основні етапи становлення самобутньої фонетико-граматичної структури української мови; зміни, які забезпечили перетворення праслов'янських протоукраїнських говорів в окрему слов'янську мову; традиційні й сучасні інтерпретації виникнення слов'янських мов загалом й української зокрема.

Студенти **мають уміти** вмотивувувати лінгвістичні й соціолінгвістичні твердження про ті чи ті мовні явища й місце української мови серед інших; робити мовні історико-лінгвістичні аналізи з урахуванням датації пам'ятки; коментувати попередні й наступні зміни, яких зазнала та чи та мовна одиниця; читати й передавати сучасною мовою давні тексти.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), виконання вправ, конспектування, робота за таблицями.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
1 семестр			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	
10 балів	5 балів	15 балів	

Денна форма навчання 2 семестр			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит
10 балів	5 балів	15 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Безпалько О.П. Нариси з історичного синтаксису української мови. – К. : Радянська школа, 1960. – 126 с.
2. Історична граматики української мови [Жовтобрюх М., Волох О., Самійленко С., Слинько І.]. – К. : Вища школа, 1980. – 397 с.
3. Історична граматики української мови [Безпалько О.П., Бойчук М.К., Жовтобрюх М.А., Самійленко С.П., Тараненко І.Й.]. – [Вид.2]. – К. : Вища школа, 1962. – 268 с.
4. Історія української мови. Лексика і фразеологія. – К., 1983. – 856 с.
5. Історія української мови. Морфологія. – К., 1978. – 487 с.
6. Історія української мови. Синтаксис. – К., 1983. – 396 с.
7. Історія української мови. Фонетика. – К., 1979. – 432 с.
8. Крижанівська О. І. Історія української мови: Історична фонетика. Історична граматики. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 248 с.

Мова викладання: українська.

ППЗ1 ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЯ

Опис (анотація): Лінгвокультурологія як наука. Об'єкт та предмет цієї галузі. Магістральні лінгвокультурологічні поняття. Особливості антропоцентричної парадигми. Статус лінгвокультурології серед інших лінгвістичних дисциплін. Тісний зв'язок мови та культури. Вагоме поняття етносу для сучасної лінгвокультурології. Прецедентні феномени в лінгвокультурології. Роль фразеологізмів у функціонуванні мовної картини світу. Коди культури і метрично-еталонна сфера. Контекстність у культурах. Поліхронність та монохронність у культурах. Метафора як засіб представлення культури. Символи як закодовані та концентровані смисли культур. Глибока символіка кольоропозначень. Функціонування кольором у фразеологічному фонді мови. Національно-культурна специфіка побудови дискурсу. Універсальні та етноспецифічні компоненти у етносвідомості. Стереотипи як важливі механізми реалізації культурних уявлень народу. Чоловік та жінка в суспільстві, культурі та мові, вимоги політкоректності.

Тип: Дисципліна професійної і практичної підготовки (вибіркова)

Термін вивчення: 2-й рік (4-й семестр).

Кількість кредитів: 3 кредити ECTS: всього 90 год., з них: денна форма навчання – 30 год. аудиторних: 18 год. лекційних, 12 год. практичних занять

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит
25 балів	10 балів	25 балів	40 балів
Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит
15 балів	15 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Жайворонок В.В. Знаки української етнокультури: словник-довідник / В.В. Жайворонок. – К.: Довіра, 2006. - 703 с.

2. Кононенко В.І. Символи української мови / В.І. Кононенко.— Івано-Франківськ: Плай, 1996. — 272 с.

3. Кононенко В.І. Концепти українського дискурсу / В.І. Кононенко.— Київ-Івано-Франківськ: Плай, 2004.— 248 с.

4. Нідзельська Ю.М. Актуальні проблеми лінгвокультурології: Навчально –методичний посібник / Ю.М. Нідзельська.– Житомир, 2014.– 84с.

5. Потапенко О. І. Українська лінгвокультурологія / О.І. Потапенко, Я.О. Потапенко, Л.П. Кожуховська, Т.В. Чубань, Т.М. Левченко, І.В. Бурчик. – Корсунь-Шевченківський : Видавець В.М. Гаврищенко, 2014. – 349с.

6. Семеног О. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб./ Олена Семеног, Ольга Фаст. – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 220 с.

Мова викладання: українська.